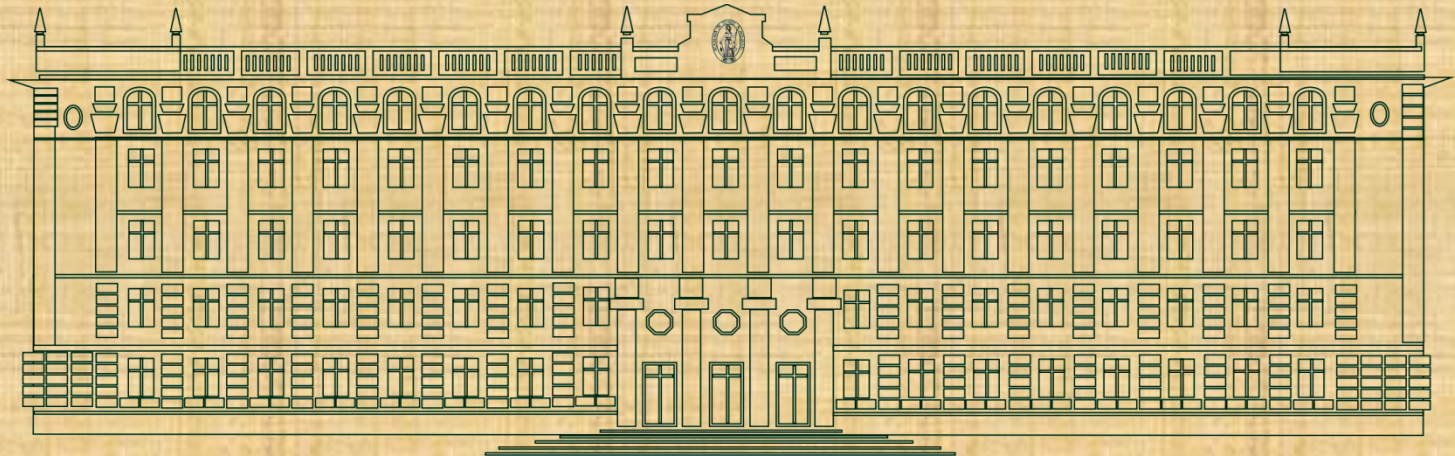

Academia de Științe a Moldovei

Rezultatele științifice principale ale Secției Științe Umanistice și Arte în anul 2014/2011-2014

**Coordonator al Secției,
doctor habilitat Aurelian Dănilă
Secretar științific,
doctor Mariana Bagrin**

Secția Științe Umanistice și Arte

**Academician-coordonator
al Secției**

Institutul de Istorie

Institutul de Filologie

Institutul Patrimoniului Cultural

Institutul de Studii Enciclopedice

Muzeul Național de Istorie a Moldovei

**Muzeul Național de Etnografie și Istorie
Naturală**

Universitatea de Stat din Moldova

**Universitatea Pedagogică de Stat
„Ion Creangă”**

Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

**Universitatea de Stat „Alecu Russo”
din Bălți**

e

DIRECȚIILE PRIORITARE DE CERCETARE

Program 16: Cercetări științifice fundamentale cu destinație generală

Subprogram 16.06: Cercetări științifice fundamentale cu destinație generală „Patrimoniul național și dezvoltarea societății”

- Valorificarea științifică a istoriei Moldovei în contextul civilizației europene
- Limba română sub aspect structural, funcțional și istoric. Literatura română și folclorul din Republica Moldova
- Geneza, evoluția și valorificarea patrimoniului etno-cultural și artistic al Republicii Moldova în contextul integrării europene
- Cercetări enciclopedice, de istorie a științei și de biografie științifică
- Cercetarea culturii tradiționale, colectarea, conservarea, valorificarea și promovarea patrimoniului cultural-istoric al Republicii Moldova

Subprogram 18.06: Cercetări științifice aplicative cu destinație generală „Patrimoniul național și dezvoltarea societății”

- Cercetarea culturii tradiționale, a diversității biologice și paleontologice în scopul completării colecțiilor muzeale, tezurării, conservării, valorificării științifice și promovării patrimoniului cultural-istoric, artistic și natural al țării
- Valorificarea științifică și publică a patrimoniului muzeal

Proiecte internaționale:

- Moldova în contextul civilizației românești și peninsula Italiei: studiu comparativ al proceselor de modernizare în cele două zone ale ariei Mediteranei (1800-1950)
- Salvagardarea patrimoniului imaterial al romilor din Republica Moldova, amenințat de volatilizarea colecțiilor individuale inexplorate

Obiective

- creșterea calității sociale a științelor umaniste prin identificarea de soluții generatoare de beneficii directe la nivelul societății;
- creșterea rolului instituțiilor din domeniul umanistic și al artelor de cadru instituțional și informațional, formare de abilități de cercetare și publicare;
- susținerea și încurajarea la nivel național a proiectelor instituționale de cercetare în măsură să ofere repere teoretice în implementarea politicilor statale privind soluționarea problemelor stringente ale societății aflate în proces de modernizare;
- promovarea unui sistem de management menit să implice instituțiile din domeniu într-o preocupare permanentă direcționată spre actualizarea, aprofundarea și sporirea calității investigațiilor științifice prin aplicarea concepțiilor și metodelor moderne de cercetare;
- consolidarea capacității de cercetare în instituțiile muzeistice și cele universitare, factor esențial în afirmarea acestora ca instituții de cercetare;
- asigurarea, motivarea, menținerea și dezvoltarea resurselor umane în domeniul umanistic, consolidarea infrastructurii științifice a colectivelor de cercetare;
- îmbunătățirea imaginii organizațiilor din cadrul SȘUA în rândul comunităților științifice și în rândul opiniei publice prin creșterea numărului de proiecte premiate, a numărului publicațiilor, a numărului de participări la conferințe internaționale;
- asigurarea valorizării corespunzătoare a rezultatelor cercetărilor prin intermediul seminariilor, conferințelor, meselor rotunde etc.
- consolidarea legăturilor dintre sistemul de cercetare-dezvoltare și mediul universitar precum și dialogul permanent cu societatea;

PROIECTE DE CERCETARE

Tipul de proiecte	16.06	18.06	Total
Instituționale	26	6	32
Proiecte independente pentru tinerii cercetători	3	1	4
Proiecte internaționale:		1	1
<ul style="list-style-type: none"> • (CNR Italia) “Moldova în contextul civilizației românești și peninsula Italiei: studiu comparativ al proceselor de modernizare în cele două zone ale ariei Mediteranei (1800-1950)”. • Salvgardarea patrimoniului imaterial al romilor din Republica Moldova, amenințat de volatilizarea colecțiilor individuale inexplorate 		1	1
În total	29	9	38

Resurse umane

Cercetători științifici, total	351
<i>inclusiv</i>	
Membri titulari ai AȘM	8
Membri corespondenți ai AȘM	7
Doctori habilitați	52
Doctori în științe	168
Cercetători până la 35 de ani	61
Doctoranzi	81

Indicatorii de produs științific ai activității de cercetare în 2014/2011-2014

Numărul total de publicații	1133/5947
inclusiv	
Monografiile internaționale/naționale	69/262
Manuale/suporturi didactice	38/164
Articole cu factor de impact	11/16
Articole recenzate în reviste Categoria B/C	175/148//583/1221
Articole în alte reviste / culegeri naționale	437/2456
Articole în alte reviste și culegeri internaționale	255/1245
Teze la conferințe internaționale	119/655

Indicatorii de rezultat științific ai activității de cercetare în domeniul Istoriei și Filosofiei

- ***lansarea*** în circuitul științific și a cercului larg de cititori a noi contribuții la cunoașterea diverselor probleme științifice actuale ale istoriei Moldovei din secolele XIV – începutul sec. XIX în context european;
- ***elaborarea*** unui model teoretic explicativ al procesului de reorganizare și integrare administrativ-juridică și lingvistică a Basarabiei în cadrul Imperiului Rus;
- ***conturarea*** unui tablou mai complet al perioadei interbelice din istoria Basarabiei, în special în aspectele privind demografia populației, administrația publică din anii 1918-1940, precum și structura sistemului de învățământ din aceeași perioadă;
- ***aprofundarea și îmbogățirea*** domeniului de cunoaștere a problemelor evoluției social-economice, vieții culturale și învățământului istoric, patrimoniului istoric și cultural, vieții religioase și activității presei în RSSM;
- ***panoramarea și sistematizarea ideografică*** a procesului de afirmare politică a statului Republica Moldova în contextul evoluției conflictului secesionist în anii 1993-2002 și a principalelor evenimente derulate în procesul de reglementare politică a conflictului;
- ***atestarea*** cultural-cronologică a obiectivelor arheologice (a sistemelor defensive de la citadela hallstattiană și a zidului de incintă a cetății getice) de la Saharna Mare;
- ***elucidarea*** aportului domnilor în sprijinul financiar al Patriarhiilor Apostolice, mănăstirilor athonite și centrelor ortodoxe din Europa Centrală, Est și Sud-Est;
- ***evaluarea*** proceselor identitare, etnice și sociale în mediul intelectualității basarabene în a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- ***identificarea*** sistemelor de valori general-umane și naționale dominante la nivel european în procesul globalizării;
- ***elucidarea*** diferențelor manifeste în descentralizarea axiologică prin structurarea modelelor de autosemnificare în configurarea unor noi aspecte în tabloul lumii contemporane;
- ***studierea și fundamentarea teoretică*** a proceselor de descentralizare axiologică în societatea bazată pe cunoaștere.

Rezultate științifice de performanță obținute în anul 2014

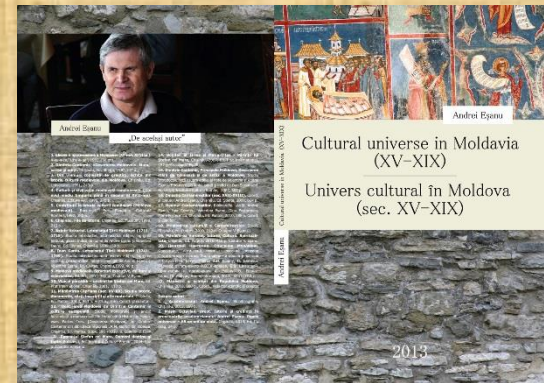
Denumirea rezultatului științific:
Lucrare cu caracter monografic

EȘANU ANDREI, *Cultural universe in Moldavia (XV-XIX). Studies / Univers cultural în Moldova (sec. XV-XIX). Studii.*

Acad. de Șt. a Moldovei, In-t de Istorie, Chișinău, Lexon-Prim, 2013, 328 p, 20 c.a. Monografie.

Relevanța științifică și impactul așteptat:

În lucrare sunt abordate o serie de probleme privind circulația vechii cărți manuscrise și tipărite est-slave din sec. XI-XVI în țările române, realizate cercetări ce țin de istoria învățământului și științei de carte în Moldova medievală, inclusiv și cel feminin, precum și studiate unele aspecte ce țin de activitatea lui Dimitrie Cantemir și descendenților săi. În ansamblu volumul este marcat de noutate și nuanțări importante în problematica abordată.

(Institutul de Istorie)

Rezultate științifice de performanță obținute în anul 2014

Denumirea rezultatului științific:

Culegere de documente

Conflictul transnistrean. Culegere de documente și materiale. Vol. IV (2007-2012).

Autori: dr. Anatol ȚĂRANU, dr. Mihai GRIBINCEA,

Culegerea de documente și materiale este consacrată problematicii conflictului transnistrean și a consecințelor sale multidimensionale și traumatizante. O parte semnificativă dintre documentele incluse în cele 4 volume, sunt date publicității pentru prima oară, fapt ce scoate în evidență unele detalii puțin cunoscute ale diferendului.

Relevanța practică și impactul așteptat:

Volumul IV al culegerii înglobează materialele ce se referă la o perioadă distinctă în evoluția conflictului Transnistrean. Documentele selectate în volum dezvăluie politicile de înghețare a conflictului de către Rusia, precum și eforturile altor actori implicați, direcționate pe calea identificării unor soluții de reglementare pașnică a conflictului.

(Institutul de Istorie)

Rezultate științifice de performanță obținute în anul 2014

Denumirea rezultatului științific: Monografie

Niculiță I., Niciu A., *Așezarea și necropola din prima epocă a fierului Saharna-Țiglău*. Chișinău: Bons Offices, 2014. 428 p.

Relevanța practică și impactul așteptat:

Monografia prezintă o contribuție substanțială la cunoașterea primei epoci a fierului din spațiul est-carpatic prin sinteza materialelor mai vechi și a celor recente provenite din săpăturile de la așezarea și necropola Saharna-Țiglău. Analiza detaliată a vestigiilor arheologice, studiul interdisciplinar și corelarea cultural-cronologică a datelor, demonstrează importanța acestui sit din regiunea Nistrului Mijlociu în contextul civilizației epocii fierului din Europa de Sud-Est. Prin aceasta, lucrarea este un suport factologic relevant și incontestabil în studierea evoluției cultural-cronologice a spațiului est-carpatic în mileniul I a. Chr.

(Universitatea de Stat din Moldova)

Rezultate științifice de performanță obținute în anul 2014

Denumirea rezultatului științific:
culegere tematică

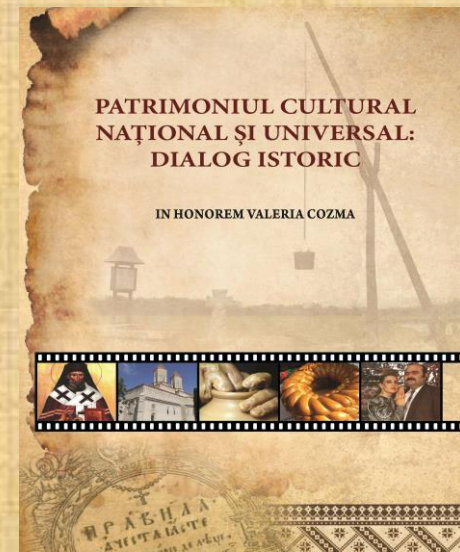
Patrimoniul cultural și universal: dialog istoric.

In Honorem Valeria Cozma. Materialele conferinței științifice, 13-14 noiembrie 2014.

Relevanța practică și impactul așteptat:

Culegerea este dedicată aniversării doctorului în istorie, conferențiarului universitar Valeria Cozma. Ea este alcătuită din două părți. Prima parte cuprinde schița biografică, publicațiile și omagiul adus Dnei V. Cozma. Cea de-a doua: textele comunicărilor prezentate în cadrul conferinței științifice naționale desfășurate în Chișinău la 13-14 noiembrie 2014. Articolele analizează diverse aspecte ale identificării, cercetării, protecției și punerii în valoare a patrimoniului. Originalitatea volumului este relevantă prin folosirea diverselor metode de cercetare interdisciplinară.

În rezultatul desfășurării conferinței colegiul de redacție a reușit să pregătească un volum integru, care include evenimente și fapte privind raportul dintre artă și ideologie, soarta monumentelor de istorie și cultură în diverse perioade istorice, contribuția personalităților artistice în crearea și punerea în valoare a operelor de artă. Un aspect deosebit de important este rolul patrimoniului în procesul de educație - o direcție cercetată până în prezent insuficient, dar care merită de a fie în vizorul specialiștilor.

(Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”)

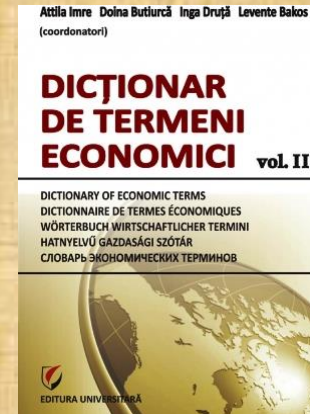
Indicatorii de rezultat științific ai activității de cercetare în domeniul Filologiei

- *elucidarea* particularităților graiurilor limbii române din nordul Moldovei istorice;
- *identificarea* principalelor noțiuni de morfologie ale limbii române în baza criteriilor lingvistice generale și elaborarea unui dicționar al locuțiunilor și frazeologismelor în planul motivației lor;
- *selectarea și analizarea* corpusurilor lingvistice, în vederea identificării specificității lingvistice, semantice, stilistice și pragmatice a unităților de registru potențiale ale *Dicționarului de cuvinte și sensuri recente*;
- *identificarea* etapelor dezvoltării și proceselor de constituire, pe baza atestărilor documentare din diferite secole, a numelor ce au la bază porecle (simple sau compuse) și a nomenclurii hidronimice zonale;
- *revizuirea și completarea* inventarului faptelor de limbă stocat în aplicație conform normelor ortografice, gramaticale și stilistice actuale ale limbii române;
- *stabilirea* nucleului literar rezistent al literaturii române postsovietice din Basarabia în autenticitatea lui națională și estetică și în deschiderile acestuia spre universalitate;
- *constituirea* fondului digital principal de informație folclorică și completată evidența digitală a materialelor de arhivă, asigurând baza sonoră și de imagine pentru cercetare și valorificare științifică;
- *problematizarea* concepțiilor teoretice și metodologice metapoietice ale literaturii, cu relevanță pentru criza actuală a studiilor literare;
- *elaborarea* unui instrument verificat de perfecționare a exprimării scrise în limba română; testarea produsul program în varianta beta;
- *evaluarea* impactului bilingvismul rus-român asupra situației socio-lingvistice din Republica Moldova;
- *identificarea* structurilor asociative ale limbii române prin realizarea de experimente asociative în Constanța, Galați, Sibiu, Cluj, Iași (România);
- *elucidarea* reperelor conceptuale ale domeniului de analiză structurală a reprezentărilor sociale și a instrumentelor prin care o asemenea analiză poate fi efectuată;
- *determinarea* mecanismelor de construire a reprezentărilor literar-artistice și de creare a imaginilor adecvate sau truate în mentalul cititorului.

Rezultate științifice de performanță obținute în anul 2014

Denumirea rezultatului științific:

Dicționar de termeni economici (în șase limbi: română, franceză, germană, maghiară, rusă). vol. I, București: Editura Universitară, 2013. 302 p.; vol. II, București: Editura Universitară, 2014. 287 p.

Relevanța practică și impactul așteptat:

Dicționarul multilingv cuprinde termenii economici cei mai frecvenți și cei mai necesari în relațiile economice internaționale, însumând inventare terminologice din șase limbi utilizate pe larg în economie, în afaceri, în relațiile financiare și bănci etc. Instituții participante la proiect: Universitatea „Petru Maior” din Târgu-Mureș (inițiator); Universitatea Sapientia din Cluj-Napoca, Facultatea de Științe Tehnice și Umaniste din Târgu-Mureș; Institutul de Filologie al Academiei de Științe a Moldovei (Centrul de Terminologie), Chișinău; Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți. Lucrarea este un dicționar specializat, destinat studenților, profesorilor, traducătorilor și tuturor celor interesați de termenii economici românești moderni și de echivalentele acestora în limbile implicate în traducere.

(Institutul de Filologie)

Rezultate științifice de performanță obținute în anul 2014

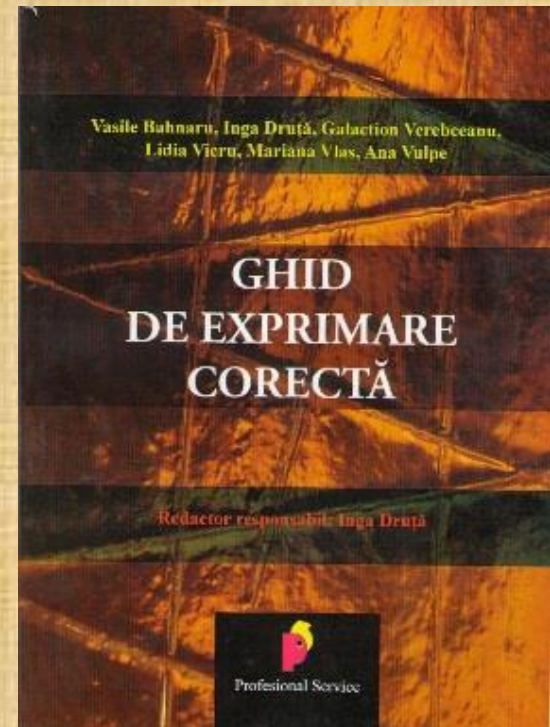
Denumirea rezultatului științific:

Ghid de exprimare corectă.

(autori: Bahnaru, V.; Druță, I.; Verebceanu, G.; Vieru, L.; Vlas, M.; Vulpe, A). Redactor responsabil: Inga Druță. Ch.: Editura SC Profesional Service SRL, 2014. 131 p.

Relevanța practică și impactul așteptat:

Lucrarea prezintă cele mai frecvente greșeli care apar în audiovizualul național și cele mai serioase dificultăți ale limbii române. Or, în anii 2011, 2012 și 2013, la inițiativa Consiliului Coordonator al Audiovizualului, o echipă de experți de la Institutul de Filologie al Academiei de Științe a Moldovei a monitorizat unele posturi de televiziune și de radio din Republica Moldova. În special, au fost urmărite sub aspect lingvistic emisiunile de știri, emisiunile matinale de divertisment, filmele dublate sau cu subtitrări, mesajele scrise (titluri, crawluri, subtitrări). Lucrarea se adresează, deopotrivă, jurnaliștilor, dar și tuturor celor preocupați constant de cultivarea limbii, interesați să vorbească și să scrie corect în limba română, în conformitate cu normele în vigoare.

Indicatorii de rezultat științific ai activității de cercetare în domeniul Patrimoniului cultural

- *elucidarea* aspectelor multidimensionale ale patrimoniului muzical, teatral și cinematografic din Republica Moldova;
- *stabilirea* contextului european de evoluție al creației muzicale plurale și acelei componistice individuale;
- *identificarea* unor noi aspecte estetico-teoretice din perspectiva procesului european de critică și teorie a filmului;
- extinderea ariei de cercetare tematico-stilistică a dramaturgiei din perioadele 1980-2010;
- *identificarea* unor noi atribuții, punerea în circuit a anumitor compartimente referitoare la urbanismul și arhitectură ecleziastică medievală, care au specificat evoluția artelor plastice și ale arhitecturii din perioadele nominalizate, precum și arta modernă și contemporană din secolele XIX-XX;
- *elaborarea* etapelor de cercetare ale paleoliticului inferior și mediu din spațiul carpato-nistrean; identificate caracteristicile de bază ale tuturor manifestărilor culturale ce țin de aspectul social, economic, cultural și spiritual a comunităților de Criș, în baza așezării de la Sacarovca;
- *elaborarea* și determinarea seriilor tipologice, manifestărilor lor în timp și spațiu, a cronologiei relative și absolute a așa ziselor culturi de tip “transilvanian” cunoscute pentru teritoriul Ucrainei, Moldovei, României, Bulgariei, Ungariei, Cehiei, Slovaciei, Serbiei etc.;
- *elucidarea* manifestărilor de interacțiune a elementelor orientale, central-europene și apusene în cultura materială a populației urbane și rurale din Moldova medievală în perioada premergătoare și cea a constituirii și consolidării statului medieval;
- *identificarea și introducerea în circuitul științific* internațional a noilor date privind istoria etnică, etnoliteratura, dialectele locale, riturile funerare, cultura tradițională imaterială și materială, care au relevat noi elemente inovatoare pentru cercetările în domeniul slavisticii, găgăuzologiei, iudaicii și romologiei;
- *suplimentarea* cunoașterii cu elemente științifice noi privind contribuția artistică a personalităților de etnie romă la îmbogățirea patrimoniului cultural autohton în cadrul artei interpretative din Republica Moldova;
- *reconstituirea* elementelor tradiționale inedite ale culturii imateriale a comunităților de credincioși ruși de rit vechi din orașele Bălți, Edineț și Cahul;
- *stabilirea* noilor componente etnografice prezente în folclorul și literatura artistică a găgăuzilor;
- *suplimentarea* cantitativă a cunoștințelor despre colecțiile muzicale publice și private și integrarea lor în Registrele generale;
- *elaborarea* noilor concepții privind situația muzical-culturală în domeniul componisticii basarabene cu reevaluarea situației culturale din perioada postbelică în baza unor surse documentare și arhivistice noi;

Rezultate științifice de performanță obținute în anul 2014

DENUMIREA REZULTATULUI ȘTIINȚIFIC:

Cercetări arheologico-etnografice efectuate la Crihana Veche în baza contractului economic

În rezultatul cercetărilor arheologice efectuate pe șantierul de la Crihana Veche (Cahul) și a săpăturilor întreprinse în tumulul din secolul IV î.Hr. (conducător responsabil de șantier: Ion Ceban), au fost descoperite și conservate o serie de piese arheologice de unicat pentru patrimoniul cultural al Republicii Moldova (akinakes, grifoni de argint, kiatos etc.).

Impactul așteptat în plan științific și cultural:

rezultatele obținute vor întregi tabloul istorico-cultural al zonei Prutului inferior, vor servi ca material expozițional (colecția de artefacte) pentru constituirea muzeului din localitate și vor contribui la completarea obiectivelor turistice ale traseului Cahul-Giurgiulești.

(conducător responsabil de șantier: Ion Ceban,
Institutul Patrimoniului Cultural)

Rezultate științifice de performanță obținute în anul 2014

DENUMIREA REZULTATULUI ȘTIINȚIFIC:

Arta cinematografică din Republica Moldova. Monografie

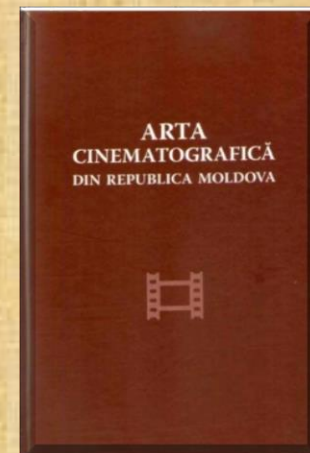
Autori: dr. hab. Ana-Maria Plămădeală, dr. Dumitru Olărescu, dr. Violeta Tipa.

Pentru prima oară în filmografia autohtonă a fost elaborată istoria cinematografiei, care pune în valoare patrimoniul celei de-a șaptea arte de la origini până în zilele noastre.

Concepția modernă a procesului devenirii filmului moldovenesc de ficțiune, de nonficțiune, de animație în coordonatele socio-politice și estetico-filosofice ale diferitor epoci istorice a determinat schimbarea opticii metodologice prin conjugarea racursului filmologic cu cel culturologic. Includerea în demersul filmologic a metodei fenomenologice, hermeneutice, mito-arhetipale, psihanalitice a permis dezvăluirea istoriei cinematografiei moldovenești ca o istorie a artei, dar și a destinului umane.

Relevanța științifică și impactul așteptat:

importanța studiului se consolidează prin evidențierea aportului filmului moldovenesc atât la configurarea unor curente universale exponențiale (cum ar fi neofolclorismul și neoromantismul, realismul poetic), cât și prin mărturiile artistice de o elocvență majoră, la cristalizarea unei autentice conștiințe istorice a neamului. Scoaterea în valoare a locului și rolului artei cinematografice din Republica Moldova este de o actualitate majoră în contextul reintegrării țărilor estice în spațiul general european. Noile sinteze metodologice, precum și includerea în cercetare a unor surse netradiționale pentru domeniul studiului artelor ar putea avea un impact favorabil atât asupra specialiștilor din domeniile limitrofe, cât și pentru studenții instituțiilor umanistice din Republica Moldova.

(Institutul Patrimoniului Cultural)

Indicatorii de rezultat științific ai activității de cercetare în domeniul Studiilor enciclopedice

- **elaborarea** noilor articole enciclopedice pentru „Enciclopedia Moldovei” în 10 volume (12,0 coli de autor);
- **editarea** volumelor „Sport. Mică enciclopedie” (15,0 coli de autor), „Chimie. Mică enciclopedie” (15,0 coli de autor), șapte cărți în colecția „Biobibliografie”;
- **punerea în circuitul** științifico-informațional a cunoștințelor complexe interdisciplinare din toate domeniile științei, economiei, culturii etc.;
- **efectuarea** de cercetări de sistematizare terminologică la compartimentele „Turism”, „Sport”, „Economie” pentru enciclopedia online „Republica Moldova”;
- **întomirea** de articole pentru „Dicționarul de termeni social-politici” (1500 de termeni);
- **elaborarea** „Dicționarului de biblioteconomie și științe ale informării” (16 coli de autor);
- **identificarea** principiilor de organizare și funcționare a societății naturaliștilor și amatorilor de științe naturale din Basarabia interbelică.

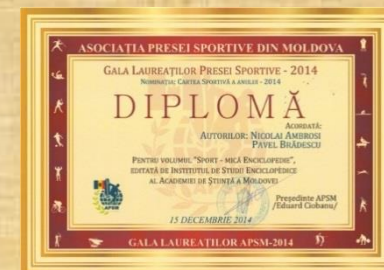
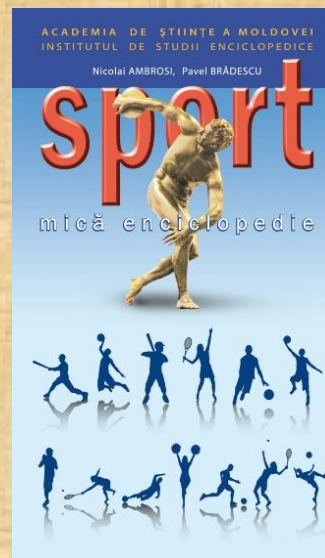
Rezultate științifice de performanță obținute în anul 2014

DENUMIREA REZULTATULUI ȘTIINȚIFIC:

Sport. Mică enciclopedie.

Red. șt. C. MANOLACHE.

Ch.: Inst. de Studii Enciclopedice,
2014. 400 p.

Impactul așteptat în plan științific și cultural:

Mică enciclopedie a sportului constituie prima carte din colecția „Mica enciclopedie” și prima cercetare enciclopedică din domeniul sportului realizată în Republica Moldova. Include noțiuni generale, fenomene și instituții din sport și cultura fizică. Un loc aparte este rezervat sportivilor de performanță în context universal și național. Se adresează unui public larg, în special tuturor celor care iubesc sportul, dar și celor care sunt interesați de istoria mișcării olimpice, de terminologia sportivă în general. Poate fi un ghid necesar profesorilor, studenților, elevilor de la instituțiile de profil, tuturor consumatorilor de informații pentru care sportul ocupă un loc important în viață.

(Red. șt. C. MANOLACHE.
Ch.: Inst. de Studii Enciclopedice)

Rezultate științifice de performanță obținute în anul 2014

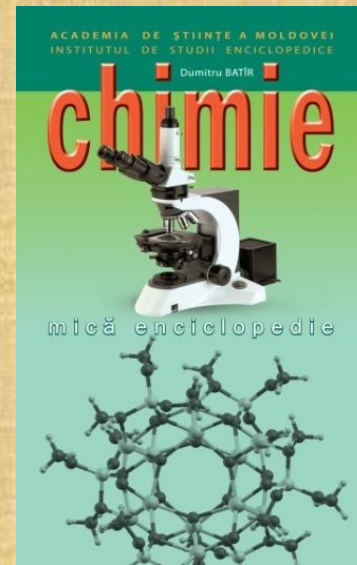
DENUMIREA REZULTATULUI ȘTIINȚIFIC:

Chimie. Mică enciclopedie.

Red. șt. Gh. DUCA,

resp. de ed.: C. MANOLACHE

Ch.: Inst. de Studii Enciclopedice, 2014. 528 p.

Relevanța practică și impactul așteptat:

Chimie. Mică enciclopedie este a doua carte din colecția „Mica enciclopedie”. În cele peste nouă sute de articole sunt expuse noțiunile de bază ale chimiei; informații despre elementele chimice și despre compușii pe care acestea îi formează, metodele chimice de cercetare a compoziției și a proprietăților lor; noua nomenclatură chimică, adaptată la specificul limbii române; curiozități din domeniul chimiei; biografiile savanților, care și-au adus aportul la dezvoltarea chimiei pe plan internațional și național etc. Lucrarea se adresează tineretului studios (elevi, studenți, masteranzi, doctoranzi), care vrea să se implice în cercetare, și unui cerc mai larg de doritori de a cunoaște noțiunile de bază din domeniul chimiei.

(Red. șt. Gh. DUCA, resp. de ed.: C. MANOLACHE
Institutul de Studii Enciclopedice)

Indicatorii de rezultat științific ai activității de cercetare în domeniul Muzeologiei

- *evaluarea* tradițiilor istorico-artistice și situației la zi în domeniul „Tehnicilor tradiționale de realizare a scoarței în Republica Moldova și România”;
- *determinarea* contribuției scoarțelor moldovenești, a celor maramureșene, muntenești și oltenești la îmbogățirea tradiției mondiale a țesutului ornamental;
- *inventarierea* colecțiilor de covoare ale muzeelor naționale, raionale și sătești din Republica Moldova;
- *elaborarea și publicarea Atlasului UTA Găgăuzia (Gagauz Yeri)*, ce a permis crearea bazei metodologice, statistice, cartografice și de cercetare la nivel regional;
- *reconstituirea* practicilor vechilor tehnici de vopsit lâna cu plante tinctoriale;
- *descifrarea vectorială* a 110 cămăși femeiești cu altiță care fac parte din fondul vechi al costumului popular basarabean (pentru prima dată);
- *completarea* Arhivei Foto-Video cu înregistrări inedite privind tehnici tradiționale de învelit casele cu stuf, de prelucrat pielea, de țesut scoarțe, de vopsit lâna cu plante tinctoriale, de modelat vase pe roata olarului, de confecționat mărțișoare și costume populare;
- *prelucrarea și sintetizarea* prin intermediul cercetărilor de laborator a materialelor descoperite în cadrul așezării culturii Cucuteni-Tripolie „Petreni”;
- *sistematizarea* informației documentare de arhivă privind activitatea primarului de Chișinău între anii 1877-1903 - Carol Schmidt;
- *identificarea și introducerea în circuitul științific* a mai multor tezaure de monede;
- *sistematizarea și introducerea în circuitul științific și public* a diverse colecții de patrimoniu - de carte poștală, afișe teatrale, arme și armament, medalii, ziare – fiind identificate noi nume de editori și edituri de carte poștală cu tematică Primului Război Mondial;

Rezultate științifice de performanță obținute în anul 2014

DENUMIREA REZULTATULUI ȘTIINȚIFIC:

Sava Eugen, *Așezări din perioada târzie a epocii bronzului (Noua-Sabatinovka) în spațiul pruto-nistrean (Noua-Sabatinovka)*
Monografie

Relevanța practică și impactul așteptat:

Lucrarea include cartografierea completă a tuturor siturilor cunoscute în zona de studiu (hărți topografice; catalogul format din cca 800 puncte geografice), prezentarea detaliată a tuturor descoperirilor, inclusiv prin ilustrarea grafică; examinarea funcțională a infrastructurii așezărilor; stabilirea sistemului de habitat a comunităților din perioada târzie a epocii bronzului.

Au fost sistematizate și clasificate toate categoriile de materiale, răspândite în diferite zone ale arealului acestui complex de culturi și a fost propusă o nouă paradigmă a structurii social-economice a comunităților din perioada târzie a epocii bronzului din spațiul Carpato-Nistrean.

(Muzeul Național de Istorie a Moldovei)

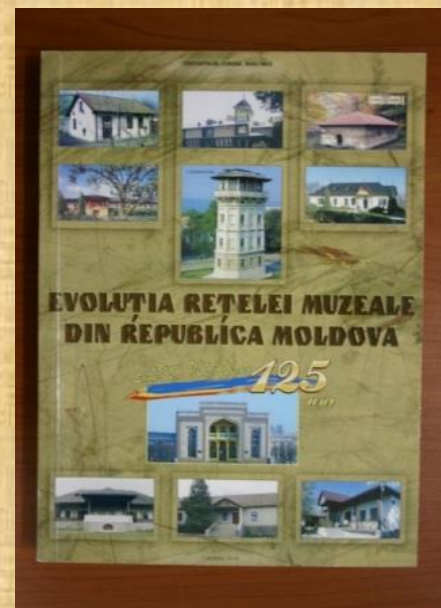
Rezultate științifice de performanță obținute în anul 2014

DENUMIREA REZULTATULUI ȘTIINȚIFIC:

**Constantin Ciobanu, Mihai Ursu,
*Evoluția rețelei muzeale în Republica Moldova.
Muzeul Național de Etnografie
și Istorie Naturală 125 de ani.***

Relevanța practică și impactul așteptat:

Lucrarea abordează etapele principale de constituire a rețelei republicane a muzeelor, contextul istoric și instituțiile muzeale de diferit rang la crearea cărora a participat Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală atât cu specialiști cât și cu patrimoniul pe parcursul celor 125 de ani de existență. Lucrarea pune în valoare specificul activității premuzeale în Basarabia, premisele creării rețelei muzeale, muzeografia la etapa actuală. Sunt prezentate toate muzeele: orașenești, raionale, departamentale și instituționale, memoriale, comunale ca sediu, patrimoniul și istorie. Sunt publicate secvențe din activitatea fiecărei instituții.

(Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală)

Recunoașterea rezultatelor științifice

PREMII ȘI DISTINȚII NAȚIONALE/INTERNAȚIONALE

- Dr. Constantin MANOLACHE (ISE) - titlul onorific “Om emerit”, 2014 ;
 - Acad. Mihai CIMPOI - Ordinul Național „Steaua României” în grad de Comandor, 26 martie 2014, București;
 - Dr. Iulian FILIP - Ordinul Național „Serviciul Credincios” în grad de ofițer, oferit de președintele României Traian Băsescu, 25 noiembrie 2014;
 - Acad. Mihai CIMPOI - Premiul de excelență “*Mihai Eminescu*” pentru volumul de exegeză eminesciană *Mihai Eminescu*. Dicționar enciclopedic, Editura Gunivas, Chișinău, 2013; 15 ianuarie 2014, Suceava-Putna;
 - Dr. hab. Zina Șofranksy - premiul „Simion Florea Marian” în domeniul etnografiei și folclorului pentru lucrarea „Cromatică tradițională românească” (editată la București, în 2012);
 - Drd. Ivan Duminica – Premiul Național „Cel mai bun doctorand al anului 2014 din Bulgaria” (2014) și distincția de excelență academică „Doctorandul anului din Europa Centrală și de Est” (2014).
 - Medalia „Dimitrie Cantemir” : Dl. Mihai Ursu, director al MNEIN; dr. hab. Petru Tarhon (MNEIN); dr. hab. Alexandru Dîrul (IF); dr. hab. Vasile Bahnaru (IF) dr. hab. Alexandru Burlacu (IF); dr. hab. Ana-Maria Plămădeală (IPC);
- Diploma “Meritul Academic”: dr. Ludmila Toma (IPC); dr. hab. Vasile Pavel; dr. Ana Vulpe (IF); DR. Varvara Buzilă (MNEIN);

Concluzii

- **Rezultatele științifice obținute în anul 2014 și perioada anilor 2011-2014 în domeniul umanistic demonstrează că obiectivele schițate au fost realizate integral.**
- **Indicatorii de produs și de rezultat sunt comparabili, pe unele segmente înregistrându-se anumite creșteri, în pofida reducerii constante a finanțării proiectelor de cercetare;**
- **Rămâne actuală problema sporirii capacității instituțiilor de cercetare (academice, universitare, muzeistice) de furnizare a noilor cunoștințe prin formarea unor nuclee și centre de excelență în profilurile de cercetare umanistică prioritare (istorie, filologie, arheologie, studiul artelor, culturologie, etnologie), care ar constitui surse interne de competență și expertiză științifică de înalt nivel, corelate cu cerințele strategice de dezvoltare pe termen lung.**
- **O problemă deschisă rămâne participarea cercetătorilor și a doctoranzilor la viața științifică europeană prin stagii de pregătire, prezență la evenimente științifice de profil și studii doctorale în cotutelă. Necesită îmbunătățire calitatea programelor de cercetare de doctorat în ansamblu și a cercetărilor individuale ale doctoranzilor, care le-ar asigura o mai bună și rapidă inserție pe piața muncii înalt calificate.**

Prioritățile anului 2015

- orientarea eforturilor comunității științifice din domeniu în vederea realizării proiectelor instituționale de cercetare, prevăzute în Programele de cercetare pentru anii 2015-2018 cu orientarea pe direcțiile strategice definite la nivel național prin „Strategia de dezvoltare a cercetării-inovării 2020: *Moldova cunoașterii*”;
- valorificarea noilor oportunități oferite de programul-cadru european „Orizont 2020” ca instrument cheie în implementarea inițiativei emblematice a Uniunii Europene, ce își propune să contribuie la dezvoltarea unei societăți libere, democratice, bazate pe cunoaștere;
- stimularea excelenței științifice în rândul cercetătorilor, punând un accent deosebit pe creșterea capacității de inovare a cercetătorilor și valorificarea creativității acestora în scopul asigurării unei dezvoltări sustenabile a țării;
- contribuirea la dezvoltarea infrastructurii de cercetare prin utilizarea eficientă a infrastructurii de cercetare existente, lărgirea accesului la infrastructuri de cercetare din țară și străinătate prin parteneriate cu instituții de învățământ și cercetare și sprijinirea cercetătorilor în utilizarea eficientă a fondurilor atrase prin activități de cercetare și inovare pentru achiziționarea de echipamente și materiale pentru cercetare;
- susținerea specializării inteligente, prin concentrarea resurselor în domenii de cercetare și inovare cu relevanță social-economică, care să conducă la concentrare, eficiență și eficacitate, care să deblocheze potențialul identificat;
- promovarea unui cadru optim de dezvoltare și gestionare eficientă a potențialului uman la nivelul instituțiilor (prin intermediul studiilor de doctorat, postdoctorat, prin organizarea de training-uri, stagii sau cursuri de specializare);
- formarea, în virtutea importanței istoriei în procesul de educare a tinerei generații și în consolidarea conștiinței istorice și de neam, a unui grup de lucru în vederea elaborării *Strategiei de dezvoltare a științei istorice naționale*;

Vă mulțumesc pentru atenție.